

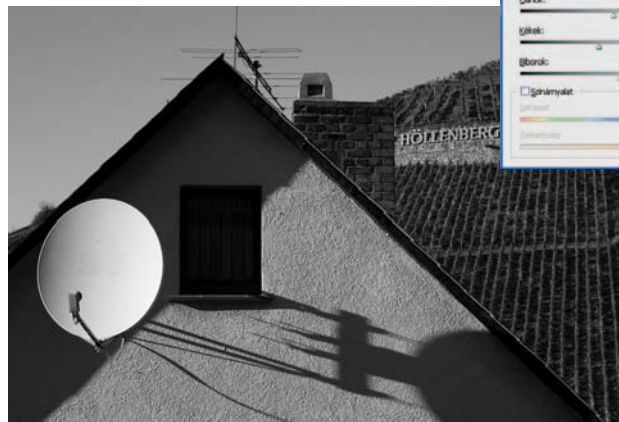
Új fekete-fehér konverziós módszer a Photoshop CS3-mal

Az előző fejezetben már láttuk, hogy a Photoshop CS2-es programig bezárólag miként is tudtuk színes képeinket fekete-fehérré konvertálni. A képszerkesztő és képfeldolgozó program új verziójában, a CS3-ban lényeges újítás jelent meg, amelynek segítségével az eddigiekhöz képest kényelmesebben alakíthatjuk át színes fotóinkat fekete-fehéré. A CS3-ban, a jó öreg csatornakeverő mellett (amely az RGB színmodell három csatornáját használja) rendelkezésünkre áll egy másik lehetőség, amelyet szintén a „kép/korrekciók” elérési útvonalon keresztül találhatunk meg, a csatornakeverő felett. Ennek neve: „fekete-fehér”. Ha megnyitjuk, hat színcsatorna jelenik meg: a vörös, a sárga, a zöld, a cián, a kék és a bíbor. Ezen hat színcsatorna segítségével fekete-fehér képünk szürke tónusait még inkább differenciáltan lehet szabályozni, mint az RGB csatornakeverővel. Meglehetősen, néhány amatőr nemigen tudta például, hogy a régi csatornakeverőben hogyan is lehet a sárga színt kikeverni – az új funkcióban tehát bevezették a sárga színcsatornát. Az új fekete-fehér konvertáló alapbeállításai a következők: vörös 40%, sárga 60%, zöld 40%, cián 60%, kék 20% és bíbor 80%. Nézzük most meg egy példafénykép segítségével (1. kép), hogy miként is működik az új konverziós eszköz! Ez a Rheingauban készült felvétel a megszokott módon történt fekete-fehéré alakítás után kissé erőtlennek tűnik (2. kép). Viszont az új módszerrel az ember saját maga könnyedén meghatározhatja, hogy mely tónusokat szeretné világosítani vagy sötétíteni. Ennél a felvételnél például célsze-

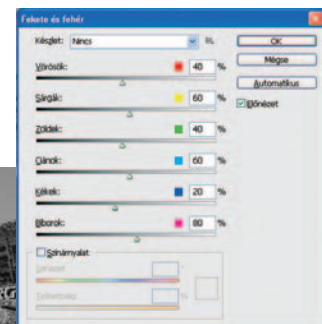


1. kép

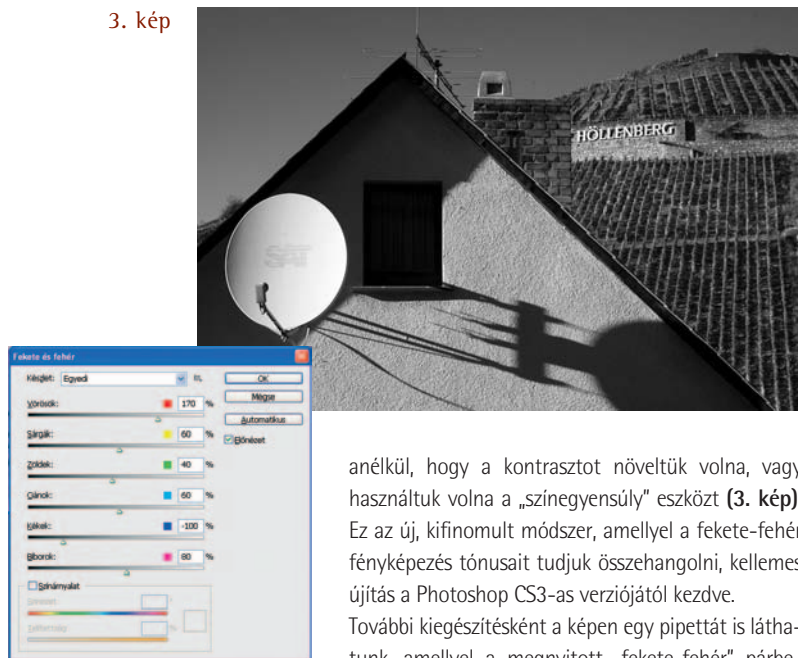
rű a kék árnyalatot és vele az égboltot sötétíteni, tehát a kék csatorna értékét +20%-ról -100%-ra csökkentjük. Ezzel ellentétben viszont a vörös árnyalatot +40%-ról +160%-ra növeljük, és a fénykép máris erőteljesebb, kontrasztosabb benyomást kelt,



2. kép



3. kép



anélkül, hogy a kontrasztot növeltük volna, vagy használtuk volna a „színegyensúly” eszközt (3. kép). Ez az új, kifinomult módszer, amellyel a fekete-fehér fényképezés tónusait tudjuk összehangolni, kellemes újítás a Photoshop CS3-as verziójától kezdve.

További kiegészítésként a képen egy pipettát is láthatunk, amellyel a megnyitott „fekete-fehér” párbeszédablak esetén közvetlenül is dolgozhatunk a fotón. Ha egerünk bal gombjával kattintunk, a kijelölt rész tónusának értékeit világosíthatjuk vagy sötétíthetjük. Ha a példafelvételünkönél maradván az égboltra kattintunk, az egér balra történő mozgatásával a kék szín-csatorna értéke csökkenni, az égbolt pedig sötétülni fog. Ha ellenben a jobb oldal felé mozgatjuk az egeret, akkor a kék csatorna értékét növelni tudjuk, azaz a kijelölt kék égbolt tónusa világosabbá válik. A pipettával történő kattintás után a Photoshop tehát automatikusan azt a színtónust választja ki, amely a kijelölt területhez a legközelebb esik.

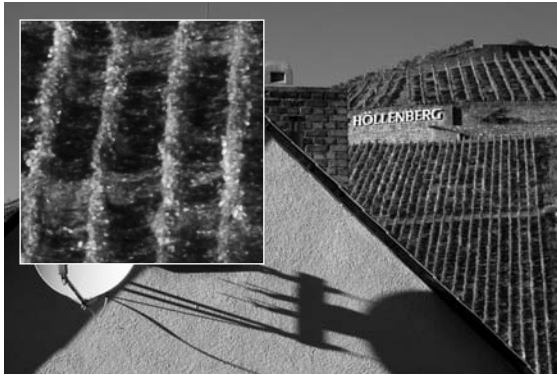
További fejlesztés az új fekete-fehér konvertálásnál, hogy a képeink színezését azonnal, közvetlenül szabályozhatjuk. Miután a hat színcsatorna vagy a szűrők mód segítségével pontosan beállított szürke

tónusúvá alakítottuk át a képet, csak annyit kell tennünk, hogy a csatornák alatti „színárnyalat” mezőre kattintunk. Máris megjelenik két csúszka, amelyekkel az árnyalatot és annak telítettségét szabályozhatjuk. Mivel az árnyalat beállításánál a leggyakoribb lehetőség az enyhe szépia (barna) tónus, ez a funkció aktiváláskor automatikusan egy kellemes barna színt állít be. Ha még inkább visszafogottabbá, mértéktartóbbá szeretnénk varázsolni ezt az árnyalatot, akkor csupán a „telítettség” csúszkát kell egy kicsit balra tolni.

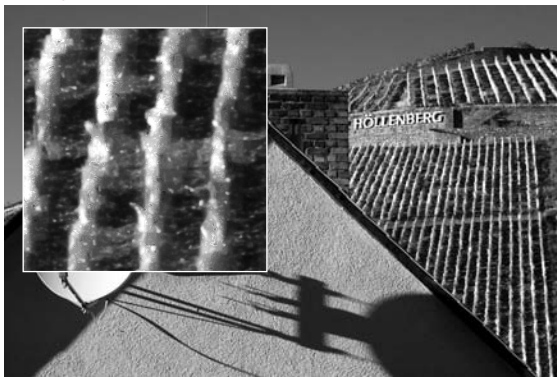
A szűrők hatásának szimulációja

A színszűrők hatásainak kiszámítása és modellezése minden eddigi Photoshop-verzióból hiányzott, holott az analóg fekete-fehér fényképezésnél óriási fontossággal bírt a legkülönbözőbb színszűrők (a kéktől, a sárgától a narancsszínűn át egészen a vörösig) szakszerű használata. Hogy a korábbi Photoshop-változatok eme hiányát miképpen tudjuk áthidalni, arról a könyv elején, a szűrőkről szóló fejezetben már olvashattunk. (Persze ezek a megoldások a Photoshop CS3 program megléte mellett is használhatóak.) Ugyanakkor ebben a programban a fentebb vázolt fekete-fehér konvertáló eszköznél létezik egy olyan közvetlen lehetőség, amely a konvertálásnál a különféle színszűrők hatásait beszámítva alakítja át a képet. (Kivéve a narancsszínű szűrőt.) Ez a módszer nagyon jól működik, ha a fotózás során nem használtunk polarizációs szűrőt. Azoknál a felvételeknél ugyanis, amelyeknél merőleges irányba fordított polarizációs szűrőt használtunk, a program a sárga vagy a vörös szűrő hatását túlságosan erőteljesen számolja ki, és a képek természetellenesen hatnak. (Szerencsére azonban ezt a tökéletlenséget utólag nagyon egyszerűen korrigálhatjuk.)

De vegyük csak szemügyre – a korábbi példa képün-



4. kép



6. kép

ket ismét segítségül hívva –, hogy miként is működik a szűrők hatásának szimulációja. (A rheingau felvételnél nem használtunk polarizációs szűrőt.) Ha kiválasztjuk a fekete-fehér menü „készlet” menüpontja alatt a sárga szűrőt, úgy a képünk igencsak hasonlítani fog egy analóg technikával és sárga színszűrővel készült, fekete-fehér fotóhoz (4. kép). Az égbolt kissé sötétebb, a kontraszt valamelyest megnőtt. A sárga szűrő szimulációjához a Photoshop a következő értékekre állítja be a különböző színcsatornákat: vörös +120, sárga +110, zöld +40, cián -30, kék 0 és bíbor +70. Mint már említett-



5. kép

tem, a narancsszínű szűrő hiányzik, ellenben a vörös szűrőnek kétféle változatát láthatjuk: egy alapszűrőt és egy magasabb kontrasztút. Ehhez a képhez (5. kép) az utóbbit választottuk, s nagyon hasonlít egy olyan analóg fotóhoz, amelyet sötét színű vörös szűrővel készítettünk. Azaz az égbolt még sötétebb, az árnyékok szintén, viszont a szőlőhegy zöld tónusai kissé világosabbak, és a kontraszt összhatása is erősebb. Ez a fajta hatás a vörös +120, a sárga +120, a zöld -10, a cián -50, a kék -50 és a bíbor +120 beállítások miatt jöhet létre. Az infravörös szűrő szimulációja mindenestre már nehezebb. Ha megnézzük a képet kicsiben (6. kép), a hatás hihetőnek tetszik, hiszen a szőlőhegy lombzata csaknem fehérre vált, és közismert, hogy az infravörös film a levelek klorofillját világosan jelezni meg. Ez a fényerő a programban a sárga színcsatorna +235-ös értékével áll elő. Ez azonban túlzás, aminek következtében az adott területek részletei eltűnnek. Ha megnézzük az infravörös szűrővel imitált kép 100%-ra kinagyított részletét (6. kép részlete), és összehasonlítjuk a képzeletbeli



7. kép

sárga szűrős kép hasonló szelétével (4. kép részlete), kitűnik, hogy az „infravörös” képrészleten a zöldessárga tónusok részletei életlenek. A felvételnél legalább az szükséges, hogy 40-es vagy 50-es értékű szemcsézettséggel lássuk el a felvételt – hasonlóan egyébként ahhoz, amit a csatorna-

keverővel történő infravörös szimulációnál is javasoltam. A Photoshop CS3 az infravörös szimulációt a következő értékek alapján számolja: vörös -40, sárga +235, zöld +144, cián -68, kék -3 és bíbor -107.

Ha a szűrőszámítások nem működnek...

Rheingauban a polárszűrővel készült őszi felvételünknel (7. kép) a Photoshop által javasolt szűrőszimulációs értékekkel probléma adódott: a normál fekete-fehér konvertálás után a fotó (8. kép) túl erőtlen lett, a szőlő világossárga levelei nem a megfelelő tónusértékekkel jelentek meg. Ha a sárga szűrő funkcióját használtuk (9. kép), akkor a tónusértékek erősen eltúlzottak lettek: a sárga színek olyan világosak, hogy a jobb felső részen teljesen kiégtek, részletlenné váltak, és az égbolt – egy valódi analóg sárga szűrő hatásához képest – túlságosan is sötét. A vörös szűrő funkció tovább erősíti az amúgy is eltúlzott hatást, ha pedig az infravörös funkcióval próbálkozunk, a kép egy teljesen túlsugárzott és

elmosódott valamivé válik, ami még köszönő viszonyban sincs azzal a felvétellel, amelyen a témát infravörös filmen fényképeztük volna le (10. kép). Ha górcső alá vesszük a képkivágást, láthatjuk, hogy a sárga csatorna értékének túlzott növelése a sárga tónusok rajzolatának részleteit teljesen elmosza. Szerencsére azonban ez nem túl nagy probléma, mivel a „sárga szűrő” vagy az „infravörös szűrő” funkció választásakor megjelenik a hat csatornaszabályozó beállítás, tehát a túlzó értékeket könnyűszerrel visszaállíthatjuk, hogy a képünk például valóban egy analóg sárga szűrőnek megfelelő tónusértékekkel rendelkezzen.



8., 9. kép

